

Regulamin osiągnięć edukacyjnych z języka polskiego

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV

Ocenę niedostateczną

otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ↘ nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem,
- ↘ formułuje pytania i udziela odpowiedzi odpowiednich do sytuacji komunikacyjnej,
- ↘ stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem,
- ↘ mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu,,
- ↘ wypowiada komunikaty zawierające proste informacje,
- ↘ wygłasza teksty utworów z pamięci,
- ↘ rozumie uwagi nauczyciela, stosuje się do nich.

Czytanie

- ↘ rozumie ogólny sens czytanych utworów,
- ↘ stara się płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym czytać głośno teksty,
- ↘ zna podstawowe elementy budowy świata przedstawionego w utworze ,
- ↘ odróżnia wypowiedzi narratora i bohatera utworu,
- ↘ wie, czym jest wers, zwrotka.

Słuchanie

- ↘ rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów,
- ↘ reaguje na wypowiedzi innych w sposób werbalny i niewerbalny (mimiką, gestem, postawą),
- ↘ podaje potrzebne informacje z wysłuchanego komunikatu.

Pisanie

- ↘ buduje proste wypowiedzi na podany temat ,
- ↘ z pomocą nauczyciela zapisuje dialog, układa plan ramowy wypowiedzi, zapisuje kilkudzaniowe opowiadanie odtwórcze,
- ↘ instruowany przez nauczyciela lub innych uczniów uzupełnia prosty schemat, tabelę,
- ↘ zna podstawowe zasady ortograficzne,
- ↘ stara się o estetykę zapisu wypowiedzi.

Nauka o języku

1 stosuje wiedzę językową w zakresie:

- ↘ słownictwa (dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne do podanych),
- ↘ składni (z pomocą nauczyciela buduje poprawne zdania pojedyncze, wyróżnia części główne zdania, odróżnia wypowiedzenia pojedyncze od złożonych, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu),
- ↘ fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu),
- ↘ fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby).

Ocenę dostateczną

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ↳ świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej,
- ↳ dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji,
- ↳ dobiera intonację zdaniową, formułuje pytania i odpowiedzi w związku z konkretną lub wyobrażoną sytuacją życiową,
- ↳ wypowiada się w sposób logiczny i uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne,
- ↳ składa życzenia, gratulacje,
- ↳ recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny sens,
- ↳ stosuje zasady poprawnej wymowy,
- ↳ stosuje się do uwag nauczyciela i podejmuje próby doskonalenia wypowiedzi.

Czytanie

- ↳ podejmuje rozmowę na temat opowiadania, powieści, wiersza, artykułu,
- ↳ wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki,
- ↳ poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów,
- ↳ dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe,
- ↳ nazywa w tekście prozatorskim elementy świata przedstawionego,
- ↳ posługuje się pojęciem wersu i zwrotki, wskazuje zawarte w nich treści.

Słuchanie

- ↳ tworzy notatkę na podstawie wysłuchanego komunikatu: uzupełnia tabelę, schematy, z pomocą nauczyciela formułuje kilkuzdaniową wypowiedź,
- ↳ słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada,
- ↳ powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszonej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszonej historii,
- ↳ rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów.

Pisanie

- ↳ konstruuje wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym,
- ↳ używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych,
- ↳ buduje ramowy plan wypowiedzi w formie równoważników zdań,
- ↳ układa opowiadanie odtwórcze.
- ↳ redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu,
- ↳ stosuje podstawowe zasady ortografii i interpunkcji,
- ↳ stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu,
- ↳ dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne.

Nauka o języku

stosuje wiedzę językową w zakresie:

- ↳ słownictwa (wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście),
- ↳ składni (dostrzega funkcję głównych części zdania, konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone, odróżnia zdanie od równoważnika zdania, używa różnych typów wypowiedzi: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych),
- ↳ fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników, łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenia złożone, poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym),

- ↳ fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki).

Ocenę dobrą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ↳ przedstawia własne zdanie w rozmowie,
- ↳ uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy sytuacjami dnia codziennego,
- ↳ formułuje logiczne pytania i odpowiedzi,
- ↳ wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń,
- ↳ opisuje i zachęca w wypowiedziach związanych z różnymi tekstami kultury,
- ↳ wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu; stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń,

Czytanie

- ↳ odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym, wskazuje treści przenośne, próbuje je wyjaśnić,
- ↳ głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji,
- ↳ odróżnia teksty poetyckie od prozatorskich, wskazuje charakterystyczne cechy rodzajowe,
- ↳ wskazuje środki stylistyczne (przenośnia, porównanie, epitet),
- ↳ wyróżnia elementy świata przedstawionego w opowiadaniu i baśni,
- ↳ odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce.

Słuchanie

- ↳ koncentruje uwagę podczas słuchania wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów, przekazuje najważniejsze treści,
- ↳ odróżnia informacje ważne od mniej ważnych,
- ↳ na podstawie słuchanego tekstu rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania,
- ↳ właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu.

Pisanie

- ↳ stosuje wypowiedzenia pojedyncze i złożone w tworzonej wypowiedzi,
- ↳ zapisuje dialog w opowiadaniu,
- ↳ komponuje i przekształca plan wypowiedzi,
- ↳ pisze opowiadanie twórcze, list, baśń,
- ↳ dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi, poprawia je,
- ↳ stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi.

Nauka o języku

umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- ↳ słownictwa (wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi, unikając powtórzeń i błędów stylistycznych),
- ↳ składni (stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone, celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej, stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji),
- ↳ fleksji (używa odmiennych części mowy w poprawnych formach),
- ↳ fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie).

Ocenę bardzo dobrą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ⤵ uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych,
- ⤵ rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego,
- ⤵ stosuje odpowiednie słownictwo, buduje wypowiedź o charakterze opisu lub instrukcji,
- ⤵ podejmuje próby interpretacji przenośnych treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania, zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu,
- ⤵ wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi,
- ⤵ dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka.

Czytanie

- ⤵ odczytuje i wyjaśnia treści przenośne i symboliczne utworu,
- ⤵ głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby podkreślić jego sens,
- ⤵ wyjaśnia poetyckie środki stylistyczne (przenośnia, porównanie, epitet) w utworach z listy lektur przewidzianych programem nauczania,
- ⤵ posługuje się pojęciami: narrator, bohater, rym, wers, zwrotka,
- ⤵ wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi.

Słuchanie

- ⤵ przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich,
- ⤵ wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu,
- ⤵ nazywa intencje nadawcy komunikatu.

Pisanie

- ⤵ komponuje poprawne pod względem składniowym, stylistycznym i językowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji,
- ⤵ redaguje instrukcje użytkowe i reguły zachowań w różnych sytuacjach życiowych,
- ⤵ dokonuje autokorekty napisanego tekstu.

Nauka o języku

sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- ⤵ słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej),
- ⤵ składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych),
- ⤵ fleksji (w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania)
- ⤵ fonetyki (stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów).

Ocenę celującą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ⤵ przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania,

- ↳ podejmuje rozmowę na temat dzieła spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej,
- ↳ interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych,

Czytanie

- ↳ czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym teksty spoza listy lektur przewidzianej programem nauczania,
- ↳ odczytuje sens utworu, dokonuje jego interpretacji.

Słuchanie

- ↳ odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich (także spoza listy lektur).

Pisanie

- ↳ tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych,
- ↳ wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi.

Nauka o języku

- ↳ świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki,
- ↳ poszerza wiedzę językową o treści wykraczające poza przewidziane programem nauczania w klasie czwartej.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V

Ocenę niedostateczną

otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ↳ nawiązuje kontakt werbalny z kolegami i nauczycielem,
- ↳ formułuje pytania i odpowiedzi odpowiednie do sytuacji komunikacyjnej,
- ↳ potrafi samodzielnie połączyć kilka zdań w logiczną wypowiedź,
- ↳ zachowuje porządek chronologiczny w opowiadaniu i streszczeniu,
- ↳ nazwa cechy, opisując przedmioty, krajobraz, wygląd postaci,
- ↳ potrafi zastosować słownictwo wyrażające prośbę i polecenie, zaproszenie, przeprosiny,
- ↳ potrafi opanować pamięciowo tekst prozatorski lub poetycki,
- ↳ zna najważniejsze zasady poprawności językowej, dzięki którym jego wypowiedzi są zrozumiałe dla odbiorcy,
- ↳ stosuje się do zaleceń nauczyciela w doskonaleniu umiejętności komunikacji werbalnej,
- ↳ zna podstawowe niewerbalne środki wypowiedzi wzbogacające komunikat werbalny.

Czytanie

- ↳ czyta teksty cicho i rozumie ich ogólny sens,
- ↳ czyta teksty głośno i z pomocą nauczyciela stara się poprawnie akcentować oraz artykułować wyrazy,
- ↳ zna zasady intonacji zdaniowej,
- ↳ zna podział tekstów na artystyczne i użytkowe, prozatorskie i poetyckie,

- ↳ zna podstawowe pojęcia związane ze światem przedstawionym utworu (opowiadania, baśni, legendy, mitu),
- ↳ odczytuje dane z różnych przekazów informacji (instrukcja, zaproszenie, schemat).

Słuchanie

- ↳ słucha i rozumie sens poleceń oraz prostych instrukcji,
- ↳ odróżnia informacje ważne od mniej ważnych w słuchanym tekście,
- ↳ potrafi sformułować pytania zamknięte do najważniejszych treści słyszanej wypowiedzi,
- ↳ rozumie intencję nadawcy wypowiedzi.

Pisanie

- ↳ buduje wypowiedzenia proste i złożone, kilkuzdaniowe wypowiedzi na określony temat,
- ↳ redaguje proste opowiadanie z dialogiem,
- ↳ streszcza nieskomplikowane teksty fabularne,
- ↳ zna podstawowe cechy tekstów użytkowych (list, telegram, zaproszenie, ogłoszenie),
- ↳ nazywa cechy wyglądu postaci fikcyjnej lub rzeczywistej, zna zasady opisu cech charakteru postaci,
- ↳ w najprostszej formie zapisuje informacje wybrane z tekstu,
- ↳ zapisuje informacje w tabeli, na schemacie i wykresie,
- ↳ tworzy plan ramowy, a z pomocą nauczyciela dopisuje wydarzenia szczegółowe,
- ↳ zna podstawowe zasady ortografii i interpunkcji,
- ↳ stosuje zasady estetycznego zapisu,
- ↳ zna zasady organizacji i kompozycji wypowiedzi pisemnej.

Nauka o języku

- ↳ stosuje wiedzę językową w zakresie: słownictwa (dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne z podanych w rozsypance, zna wybrane związki frazeologiczne pochodzenia biblijnego i mitologicznego, przysłowia),
- ↳ składni (z pomocą nauczyciela rozpoznaje rodzaje wypowiedzeń – pojedyncze, złożone, zdanie, równoważnik zdania, zna różne typy wypowiedzeń oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe, zauważa zespoły składniowe w wypowiedzeniu pojedynczym, rysuje wykres graficzny zdania pojedynczego, zna zasady interpunkcji zdania pojedynczego i wypowiedzenia złożonego),
- ↳ fleksji (z pomocą nauczyciela rozpoznaje formę i funkcję odmiennych i nieodmiennych części mowy przewidzianych w programie nauczania),
- ↳ fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na głoski, litery, sylaby, z pomocą nauczyciela zauważa różnicę między wymową a zapisem samogłosek nosowych, głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, zna sposoby oznaczania miękkości głosek).

Ocenę dostateczną

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ↳ uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej,
- ↳ angażuje się w rozmowę na określony temat,
- ↳ buduje kilkuzdaniowe wypowiedzi ustne,
- ↳ opowiada, streszcza i opisuje, używając odpowiednio dobranego słownictwa,
- ↳ buduje wypowiedzi o charakterze prośby, polecenia,
- ↳ używa odpowiedniego słownictwa, formułując zaproszenie, prośbę, przeprosiny, odmowę,

- ↳ wygłasza z pamięci teksty prozatorskie lub poetyckie, zwraca uwagę na słowa-klucze, zmienia tempo, posługuje się pauzą,
- ↳ pracuje nad poprawnością językową wypowiedzi,
- ↳ doskonali umiejętności komunikacji werbalnej, stosując się do zaleceń nauczyciela,
- ↳ wzbogaca komunikat werbalny pozajęzykowymi środkami wyrazu.

Czytanie

- ↳ rozumie ogólny sens tekstów czytanych cicho, zauważa ich sens metaforyczny,
- ↳ płynnie czyta teksty głośno, poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy,
- ↳ stosuje zasady intonacji zdaniowej,
- ↳ rozróżnia teksty artystyczne i użytkowe, prozatorskie i poetyckie,
- ↳ rozumie podstawowe pojęcia związane ze światem przedstawionym utworu fabularnego oraz ze stylistyką i rytmizacją tekstu poetyckiego,
- ↳ wyszukuje, rozpoznaje i rozumie informacje zawarte w artykule, instrukcji, schemacie, notatce, wykresie.

Słuchanie

- ↳ potrafi zrekonstruować sens słyszanych wcześniej poleceń, instrukcji, innych wypowiedzi,
- ↳ selekcjonuje i wykorzystuje usłyszane informacje w samodzielnie tworzonym tekście,
- ↳ na podstawie słyszanego tekstu potrafi sformułować pytania zamknięte do najważniejszych jego treści.

Pisanie

- ↳ pisze wypowiedzi o charakterze artystycznym (opowiadanie z dialogiem, opis) i użytkowym (list, telegram, zaproszenie, zawiadomienie),
- ↳ opisuje cechy zewnętrzne i wewnętrzne postaci fikcyjnej lub rzeczywistej,
- ↳ zapisuje najważniejsze informacje w formie kilku zdań, wpisu danych w tabelę, na schemacie, wykresie,
- ↳ pisze streszczenie utworu,
- ↳ tworzy plan ramowy, a z pomocą nauczyciela plan szczegółowy,
- ↳ zna i stosuje zasady ortografii i interpunkcji,
- ↳ stosuje zasady estetycznego zapisu oraz organizacji i kompozycji wypowiedzi pisemnej.

Nauka o języku

stosuje wiedzę językową w zakresie:

- ↳ słownictwa (dopisuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wyjaśnia znaczenie i pochodzenie wybranych frazeologizmów biblijnych i mitologicznych, przysłów, powiedzeń),
- ↳ składni (rozpoznaje rodzaje wypowiedzi – pojedyncze i złożone, zdanie, równoważnik zdania, wyróżnia różne ich typy – oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe, wskazuje zespoły składniowe w zdaniu),
- ↳ rysuje wykres graficzny zdania pojedynczego),
- ↳ fleksji (zna podstawowe formy i funkcje odmiennych i nieodmiennych części mowy przewidzianych w programie nauczania),
- ↳ fonetyki (posługuje się alfabetem, poprawnie artykułuje głoski, uwzględnia różnicę między zapisem a wymową samogłosek nosowych, głosek
- ↳ dźwięcznych i bezdźwięcznych, oznacza miękkość głosek przez *i* oraz kreseczkę).

Ocenę dobrą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ↳ podtrzymuje kontakt werbalny z kolegami i nauczycielem, aby wykonać, sprawdzić i poprawić powierzone mu zadanie indywidualne,
- ↳ aktywnie uczestniczy w dyskusji na tematy związane z codziennymi sytuacjami,
- ↳ samodzielnie wypowiada się na temat przeczytanych lektur,
- ↳ argumentuje swoje stanowisko, odwołując się do doświadczeń życiowych oraz przeczytanego tekstu,
- ↳ opowiada i opisuje, stosując odpowiednie słownictwo,
- ↳ posługuje się komunikatem różnego typu,
- ↳ wygłaszając tekst z pamięci, zwraca uwagę na ważne jego treści, zmusza odbiorcę do refleksji,
- ↳ stosuje się do norm językowych.

Czytanie

- ↳ czyta teksty cicho, rozumiejąc ich sens na poziomie semantycznym, oraz odkrywa znaczenia przenośne,
- ↳ stosuje zasady wyrazistej artykulacji i intonacji w czasie płynnego czytania głośnego tekstów literackich,
- ↳ rozpoznaje i wskazuje charakterystyczne cechy różnych tekstów kultury (teksty literackie, użytkowe, publicystyczne, popularnonaukowe, przedstawienia teatralne i filmy, przekazy ikoniczne),
- ↳ rozpoznaje i omawia elementy świata przedstawionego w utworze fabularnym,
- ↳ odczytuje i wykorzystuje dane z artykułów, instrukcji, schematu, tabeli, wykresu itp.

Słuchanie

- ↳ słuchając tekstu artystycznego, rozumie jego sens przenośny,
- ↳ słucha poleceń, instrukcji, innych wypowiedzi uczniów i nauczyciela w celu sporządzania samodzielnych notatek,
- ↳ wybiera i wykorzystuje informacje ze słyszanego tekstu dla stworzenia własnej wypowiedzi.

Pisanie

- ↳ korzystając z pomocy nauczyciela, buduje spójne wypowiedzi odpowiednie do sytuacji nadawczo-odbiorczej, stosując właściwe słownictwo i struktury
- ↳ składniowe, redaguje teksty użytkowe, takie jak: sprawozdanie, instrukcja, przepis,
- ↳ charakteryzuje jak najpełniej postać literacką lub rzeczywistą, podaje i opisuje cechy wyglądu, osobowości i charakteru,
- ↳ notuje informacje w wybranej formie (wypowiedź kilkudzaniowa, tabela, schemat), stosuje zasadę zwięzłości,
- ↳ tworzy plan ramowy, szczegółowy i swobodnie go przekształca,
- ↳ stosuje charakterystyczne elementy świata przedstawionego oraz właściwą jego konstrukcję w opowiadaniu, baśni, legendzie,
- ↳ dba o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną pisanej wypowiedzi.

Nauka o języku

umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- ↳ słownictwa (stosuje w zdaniu wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne,
- ↳ wykorzystuje wybrane frazeologizmy biblijne i mitologiczne, przysłowia, powiedzenia w wypowiedziach ustnych i pisemnych),
- ↳ składni (rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzeń – pojedyncze, złożone, zdania, równoważniki zdań, typy wypowiedzeń – oznajmujące, pytające, rozkazujące,

- wykrzyknikowe, wyróżnia zespoły składniowe w wypowiedzeniu pojedynczym, rysuje wykres graficzny zdania pojedynczego,
- ⊎ stosuje zasady interpunkcji zdania pojedynczego i złożonego),
 - ⊎ fleksji (poprawnie stosuje odmienne i nieodmienne formy przewidzianych w programie nauczania części mowy, trafnie nazywa ich funkcję),
 - ⊎ fonetyki (posługuje się alfabetem, stosuje wiadomości dotyczące różnicy między wymową a zapisem samogłosek nosowych, głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, poprawnie zapisuje zmiękczenia).

Ocenę bardzo dobrą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ⊎ nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z kolegami oraz nauczycielem, aby skorygować lub udoskonalić powierzone zadanie indywidualne czy zespołowe,
- ⊎ udziela twórczych wskazówek, instrukcji co do sposobu pracy grupy, istotnych dla rozwiązania zadania, wykonania polecenia,
- ⊎ prowadzi (rozpoczyna, podtrzymuje, kończy) rozmowę na temat codziennych sytuacji,
- ⊎ stawia problemowe pytania dotyczące przeczytanej lektury,
- ⊎ argumentuje swoje stanowisko w rozmowie, powołując się na tekst kultury,
- ⊎ ustosunkowuje się do wypowiedzi innych kolegów, rozwija problem przez porównanie innych znanych mu tekstów,
- ⊎ twórczo opowiada i opisuje,
- ⊎ dostosowuje rodzaj komunikatu do sytuacji nadawczo-odbiorczej i celu wypowiedzi, wygłaszając tekst z pamięci, wskazuje na funkcję ekspresywną i metajęzykową utworu,
- ⊎ dokonuje korekty własnej wypowiedzi.

Czytanie

- ⊎ czyta teksty cicho i rozumie ich sens na poziomie semantycznym oraz krytyczno-twórczym,
- ⊎ płynnie czyta głośno i podkreśla sensy utworu ważne dla rozumienia na poziomie semantycznym i krytycznym,
- ⊎ analizuje charakterystyczne cechy różnych tekstów kultury,
- ⊎ analizuje elementy świata przedstawionego w utworze,
- ⊎ odczytuje, przetwarza, wykorzystuje dane z artykułów, instrukcji, schematów, wykresów, tabel itp.

Słuchanie

- ⊎ słuchając tekstu artystycznego, zauważa i analizuje jego sens przenośny,
- ⊎ słucha poleceń, instrukcji w celu samodzielnego lub zespołowego wykonania zadania; innych wypowiedzi uczniów i nauczyciela w celu sporządzania samodzielných notatek,
- ⊎ słuchając tekstu, analizuje informacje w celu wykorzystania ich we własnej wypowiedzi.

Pisanie

- ⊎ samodzielnie buduje spójne wypowiedzi dostosowane do sytuacji komunikacyjnej, dobierając słownictwo i struktury składniowe świadczące o systematycznym kształceniu kompetencji językowych,
- ⊎ pisze pełną charakterystykę postaci fikcyjnej lub rzeczywistej, przedstawiając oprócz cech osobowości i charakteru motywy jej postępowania, dokonuje oceny postaw bohatera,
- ⊎ dopasowuje formę notatki do rodzaju zapisanych informacji,
- ⊎ komponuje i pisze opowiadanie, baśń, legendę z zachowaniem ich cech gatunkowych,

- ↳ dba o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną pisanej wypowiedzi.

Nauka o języku

sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- ↳ słownictwa (stosuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, związki frazeologiczne pochodzenia biblijnego lub mitologicznego, przysłowia i powiedzenia w tekście, wzbogacając język wypowiedzi),
- ↳ składni (klasyfikuje wypowiedzenia – pojedyncze, złożone, zdania, równoważniki zdania, wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, wykrzyknikowe – stosuje je w dłuższej wypowiedzi, analizuje budowę logiczno-składniową zdania pojedynczego – wyróżnia zespoły składniowe,
- ↳ rysuje wykres graficzny, stosuje poprawny szyk wyrazów w zdaniu, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzenia pojedynczego i złożonego),
- ↳ fleksji (poprawnie stosuje w wypowiedziach ustnych oraz pisemnych formy odmiennych i nieodmiennych części mowy przewidzianych w programie nauczania, analizuje ich funkcję w zdaniu),
- ↳ fonetyki (bezbłędnie posługuje się alfabetem, swobodnie stosuje wiadomości dotyczące różnicy między wymową a zapisem samogłosek nosowych, głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych, poprawnie zapisuje zmiękczenia).

Ocenę celującą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- ↳ formułuje twórcze uwagi, polecenia, instrukcje, dzięki czemu uczestniczy w planowaniu, usprawnianiu, kontrolowaniu i ocenie pracy zespołu czy grupy,
- ↳ rozpoczyna rozmowę na temat lektury od postawienia problemu,
- ↳ tworzy bezbłędne pod względem językowym komunikaty,
- ↳ wygłasza teksty z pamięci, dokonując analizy i interpretacji ważniejszych jego sensów,
- ↳ umiejętnie, w zależności od sytuacji komunikacyjnej, wykorzystuje werbalne i niewerbalne środki językowe.

Czytanie

- ↳ czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym różne teksty kultury nieobjęte listą lektur przewidzianą w programie nauczania,
- ↳ interpretuje elementy świata przedstawionego i kompozycję utworu literackiego.

Słuchanie

- ↳ dokonuje analizy i interpretacji niektórych sensów przerośnych słuchanego tekstu artystycznego (również spoza listy lektur objętej programem),
- ↳ słuchając różnych tekstów, dokonuje selekcji informacji w celu wykorzystania ich w sytuacjach nietypowych.

Pisanie

- ↳ wykazuje się samodzielnością, twórczym ujęciem tematu, pomysłową formą, przemyślaną kompozycją i poprawnością językową w wypowiedziach pisemnych,
- ↳ proponuje własne, ciekawe i urozmaicone pod względem graficznym formy notatek,
- ↳ podejmuje próby formułowania wypowiedzi na temat przeczytanych lektur.

Nauka o języku

- ↳ świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji, fonetyki,
- ↳ poszerza wiedzę językową o treści wykraczające poza przewidziane programem nauczania w klasie V,

- ↳ wykazuje się szczególną dbałością o zachowanie norm poprawnościowych w wypowiedziach ustnych i pisemnych.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VI

Ocenę niedostateczną

otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- buduje wypowiedzi na temat,
- formułuje odpowiednie do sytuacji komunikacyjnej pytania i odpowiedzi,
- przedstawia swoje zdanie w dyskusji,
- zna zasady kulturalnej rozmowy,
- stosuje w opowiadaniu wypowiedzenia proste i rozwinięte, pojedyncze i złożone,
- wprowadza dialog w mowę opowieściową,
- mówi o swoich przeżyciach w danej sytuacji, nazywa przeżycia bohatera literackiego,
- nazywa cechy bohatera, wyciąga proste wnioski dotyczące jego postępowania,
- wygłasza z pamięci teksty poetyckie lub prozatorskie,
- jako nadawca i odbiorca komunikatu korzysta z niewerbalnych środków wyrazu,
- stara się stosować do podstawowych zasad poprawności językowej.

Czytanie

- czyta odpowiednio dobrane teksty literackie i rozumie ich treść,
- rozróżnia narrację pierwszo- i trzecioosobową,
- rozumie zależność między użytymi w tekście środkami stylistycznymi a jego treścią,
- wyróżnia postać mówiącą w różnych gatunkach i rodzajach literackich,
- rozróżnia pojęcia *fabuła*, *akcja*, *wątek*,
- wie, czym się różni opowiadanie od powieści,
- dostrzega podobieństwa i różnice między światem przedstawionym w literaturze a rzeczywistością,
- odczytuje teksty kultury: komiks, obraz, rzeźbę,
- zauważa podobieństwa i różnice między utworem literackim a jego adaptacją filmową czy teatralną,
- zauważa w tekście reklamy słownictwo wyrażające perswazję.

Słuchanie

- słucha wypowiedzi rozmówców,
- dokonuje przekładu intersemiotycznego wysłuchanego komunikatu, np. wykonuje ilustrację do tekstu, piosenki.

Pisanie

- buduje dłuższe wypowiedzi za pomocą różnych wypowiedzi pojedynczych i złożonych,

- wplata dialog w tekst narracyjny,
- redaguje opowiadanie twórcze i odtwórcze,
- wypełnia druki urzędowe i pocztowe,
- opisuje wskazane elementy dzieła plastycznego,
- streszcza tekst w porządku chronologicznym,
- nazywa cechy charakteru i osobowości postaci literackiej,
- komponuje plan wypowiedzi,
- przestrzega podstawowych zasad poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej oraz estetyki redagowanej wypowiedzi.

Nauka o języku

stosuje wiedzę językową w zakresie:

- fonetyki (zna pojęcie głoski i litery; dostrzega różnicę między głoską dźwięczną i bezdźwięczną, nosową i ustną, twardą i miękką, między zapisem a wymową głoski; dzieli wyrazy na sylaby),
- słownictwa i słowotwórstwa (dopasowuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne; potrafi zastosować wybrane związki frazeologiczne pochodzenia biblijnego, mitologicznego, przysłowia; rozumie znaczenie wyrazów; z pomocą nauczyciela wyróżnia części w budowie słowotwórczej wyrazu),
- fleksji (z pomocą nauczyciela rozpoznaje formę i funkcję odmiennych części mowy; wskazuje nieodmienne części mowy),
- składni (z pomocą nauczyciela rozpoznaje części zdania, zna ich funkcję składniową; odróżnia zdanie złożone współrzędnie od zdania złożonego podrzędnie).

Ocenę dostateczną

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej,
- buduje spójne, logiczne wypowiedzi, posługując się poprawnym słownictwem,
- przedstawia swoje stanowisko w dyskusji, dobierając rzeczowe argumenty,
- stosuje się do zasad kulturalnej dyskusji,
- opowiada, stosując różnego rodzaju wypowiedzenia,
- wzbogaca opowiadanie dialogiem; stosuje opis własnych przeżyć, mówi o przeżyciach bohatera literackiego,
- charakteryzuje bohatera literackiego, formułuje ocenę jego postępowania,
- wygłasza teksty poetyckie i prozatorskie, stosując się do zasad poprawnej artykulacji oraz intonacji i zwracając uwagę na warstwę znaczeniową tekstu,
- świadomie korzysta z niewerbalnych środków komunikacji, takich jak gest, mimika twarzy, intonacja, pauza, dostosowując je do rodzaju komunikatu, jego odbiorców, celu wypowiedzi,
- stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej tak, aby jego wypowiedzi były zrozumiałe dla odbiorcy.

Czytanie

- czyta ze zrozumieniem teksty literackie na poziomie semantycznym i samodzielnie rozwiązuje niektóre zadania świadczące o rozumieniu tekstu na

- poziomie krytycznym,
- analizuje zależność między użytymi w utworze środkami stylistycznymi a jego treścią,
- wyjaśnia pojęcia *fabuła*, *akcja*, *wątek*,
- wyróżnia rodzaje powieści,
- wnioskuje na temat otaczającej go rzeczywistości oraz miejsca człowieka w świecie na podstawie wybranych tekstów literackich,
- odczytuje plakat,
- dostrzega zależności między dziełem literackim a jego adaptacją,
- zauważa różnice w realizacji tego samego tematu i motywu w różnych dziedzinach sztuki oraz w różnych formach wypowiedzi artystycznej,
- dostrzega mechanizmy oddziaływania reklamy na jej odbiorcę.

Słuchanie

- uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej przez uważne słuchanie wypowiedzi rozmówców,
- dokonuje przekładu intersemiotycznego wysłuchanego komunikatu na taką formę, jak: słuchowisko, scenka dramatyczna itp.

Pisanie

- stara się zachować poprawność językową i stylistyczną dłuższych wypowiedzi zbudowanych za pomocą różnych typów wypowiedzeń,
- konstruuje teksty informacyjne oraz teksty o charakterze instrukcji,
- redaguje podanie, życiorys, samodzielnie prostą notatkę,
- za pomocą odpowiedniego słownictwa wkomponowuje opis przedmiotu, miejsca, cech bohatera w opowiadanie twórcze lub odtwórcze,
- podejmuje próby spójnego opisu dzieła plastycznego,
- niezależnie od budowy utworu streszcza tekst w porządku chronologicznym, szczegółowo relacjonuje przedstawione wydarzenia,
- podejmuje próbę opisu postaci rzeczywistej lub literackiej, uwzględniając jej cechy charakteru i osobowości,
- stosuje zasady estetyki, graficznej organizacji tekstu oraz poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej redagowanych wypowiedzi.

Nauka o języku

stosuje wiedzę językową w zakresie:

- fonetyki (dzieli wyrazy na litery i głoski, rozpoznaje głoski dźwięczne, bezdźwięczne, ustne, nosowe, twarde, miękkie; dzieli wyrazy na sylaby i potrafi przenieść wyraz do następnej linijki zgodnie z obowiązującymi zasadami; dostrzega różnicę między zapisem a wymową głosek),
- słownictwa i słowotwórstwa (posługuje się słownictwem bliskoznacznym, wyrazami przeciwstawnymi, wybranymi związkami frazeologicznymi pochodzenia biblijnego i mitologicznego, przysłowiami; rozumie znaczenie wyrazów; wyjaśnia sens niektórych neologizmów i archaizmów; zna pojęcia *wyraz podstawowy* i *pochodny*; wyróżnia podstawę słowotwórczą, formant, rdzeń),
- fleksji (rozpoznaje w wypowiedzeniu odmienne i nieodmienne części mowy, rozpoznaje formę odmiennych części mowy),
- składni (rozpoznaje części zdania; wyróżnia w zdaniu orzeczenie imienne

i czasownikowe; zna rodzaje podmiotu; odróżnia zdania złożone podrzędnie ;i współrzędnie, spójnikowo i bezspójnikowo).

Ocenę dobrą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej,
- buduje spójne i poprawne pod względem językowym wypowiedzi, zróżnicowane stylistycznie w zależności od intencji nadawcy oraz adresata,
- uczestniczy w dyskusji na podany temat, przedstawia logiczne, rzeczowe argumenty poparte odpowiednimi przykładami i stosuje perswazję językową nieprzekraczającą granic kulturalnej rozmowy tak, aby przekonać pozostałych jej uczestników do przyjęcia jego stanowiska,
- wzbogaca wypowiedzi o niewerbalne środki wyrazu, dobrane odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej,
- stosuje w swoich wypowiedziach dialog, opis przeżyć wewnętrznych,
- charakteryzuje bohatera literackiego; ocenia jego postawy i postępowanie, uwzględniając motywację działania,
- wygłaszając tekst poetycki lub prozatorski, stosuje pauzę, dobiera odpowiednio barwę i ton głosu, zaznacza akcenty logiczne tak, aby zwrócić uwagę odbiorcy na warstwę znaczeniową utworu,
- zwraca uwagę na poprawność językową i stylistyczną swoich wypowiedzi.

Czytanie

- czyta różne teksty literackie na poziomie krytyczno-twórczym,
- rozumie funkcję użytych w utworze środków stylistycznych oraz znaczenie postaci mówiącej w tekście,
- posługuje się terminami *fabuła*, *akcja*, *wątek*,
- wyróżnia cechy różnych rodzajów powieści i opowiadania,
- na podstawie analizy utworów literackich odkrywa podstawowe prawa dotyczące człowieka i otaczającego świata,
- analizuje treści pozaliterackich tekstów kultury,
- porównuje utwory literackie z ich adaptacją filmową lub teatralną,
- dostrzega zależność między realizacją tematu dzieła a jego tworzywem,
- wypowiada opinie na temat reklam i dostrzega werbalne oraz niewerbalne mechanizmy oddziaływania na odbiorcę.

Słuchanie

- analizuje przenośny sens wysłuchanego tekstu,
- dokonuje w dowolnej formie przekładu intersemiotycznego wysłuchanego komunikatu.

Pisanie

- konstruuje wypowiedzi zróżnicowane stylistycznie w zależności od intencji nadawcy, odbiorcy komunikatu oraz sytuacji komunikacyjnej,
- stosuje słownictwo odpowiednie do rodzaju i celu wypowiedzi,
- wzbogaca tekst dialogiem charakteryzującym bohatera,
- redaguje opowiadanie twórcze z elementami opisu przeżyć wewnętrznych bohatera, notatkę, sprawozdanie,

- opisując dzieło plastyczne, zauważa jego sens przenośny,
- charakteryzuje postać literacką lub rzeczywistą, nazywa cechy jej charakteru, osobowości i usposobienia, zauważa motyw działania,
- dba o estetykę zapisu, poprawność językową i stylistyczną redagowanego tekstu.

Nauka o języku

umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- fonetyki (dostrzega różnicę między wymową a zapisem głosek, oznacza miękkość głoski przez znak zmiękczenia oraz *i*),
- słownictwa i słowotwórstwa (dobiera odpowiednio słownictwo bliskoznaczne w wypowiedzi w celu uniknięcia powtórzeń; stosuje w wypowiedziach pisemnych lub ustnych wyrazy przeciwstawne, związki frazeologiczne i przysłowia, a także powiedzenia związane z regionem; rozumie funkcję neologizmów i archaizmów w tekście, wyjaśnia ich sens; bada budowę słowotwórczą wyrazu; tworzy rodzinę wyrazów; tworzy definicję słowotwórczą wyrazu),
- fleksji (rozpoznaje odmienne i nieodmienne części mowy, nazywa je i określa formę gramatyczną, rozumie ich funkcję w zdaniu, poprawnie stosuje je w wypowiedzi, w szczególności formy czasowników zakończonych na *-no*, *-to*, nieregularnie odmieniających się rzeczowników, formy proklityczne i enklityczne zaimków, liczebniki w związku z rzeczownikiem),
- składni (rozpoznaje części zdania pojedynczego; nazywa typy orzeczenia imienne i czasownikowe oraz podmiotu – gramatyczny, domyślny, logiczny, zbiorowy; rysuje wykres logiczny zdania pojedynczego; rozróżnia zdania złożone podrzędnie i współrzędnie; stosuje zasady interpunkcji wypowiedzenia pojedynczego i złożonego).

Ocenę bardzo dobrą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- jako świadomy uczestnik sytuacji komunikacyjnej nawiązuje kontakt, podtrzymuje go oraz dobiera formę komunikatu w zależności od celu wypowiedzi i rodzaju odbiorcy,
- różnicuje swoje wypowiedzi stylistycznie, dba o ich poprawność językową, korzysta z bogatego słownictwa, stosuje odpowiednio dobrane do sytuacji komunikacyjnej niewerbalne środki wyrazu, aby komunikat stał się w pełni czytelny dla odbiorcy,
- aktywnie uczestniczy w dyskusji na tematy związane z rzeczywistością oraz dotyczące lektury; wprowadza w temat rozmowy; przekonuje do swojego zdania, udowadniając racje w sposób rzeczowy i logiczny; posługuje się informacją, cytatem z danego źródła; nawiązuje do wypowiedzi interlokutorów, wyciąga wnioski, dokonuje podsumowania rozmowy, modyfikuje własne poglądy; dba o poprawność językową wypowiedzi oraz o przestrzeganie przez dyskutantów zasad kulturalnej rozmowy,
- ubarwia wypowiedzi dialogiem, opisem przeżyć wewnętrznych, monologiem wewnętrznym postaci,
- stosuje charakterystykę bezpośrednią bohatera, wykorzystując bogate słownictwo

nazywające cechy; stosuje charakterystykę pośrednią uwzględniającą motyw działania postaci; dokonuje oceny moralnej bohatera w odwołaniu do uniwersalnych wartości etycznych,

- wygłaszając tekst poetycki lub prozatorski z pamięci, podejmuje próbę jego interpretacji głosowej,
- dokonuje autokorekty językowej i stylistycznej wygłaszanego komunikatu.

Czytanie

- odczytuje tekst poetycki i prozatorski na poziomie przenośnym i symbolicznym,
- analizując konstrukcję i warstwę znaczeniową utworu, bierze pod uwagę funkcję osoby mówiącej w tekście,
- badając strukturę świata przedstawionego, dostrzega mechanizmy rozwoju fabuły, akcji, głównych wątków utworu prozatorskiego,
- na podstawie analizy utworów literackich podejmuje próbę interpretacji znaczenia i miejsca człowieka w świecie,
- odczytuje inne odpowiednio dobrane teksty kultury na poziomie krytyczno-twórczym,
- analizuje treść oraz tworzywo adaptacji filmowej lub teatralnej dzieła literackiego,
- bada zależność między tworzywem dzieła a realizacją tego samego tematu lub motywu w różnych dziedzinach sztuki,
- wyjaśnia mechanizmy oddziaływania reklam.

Słuchanie

- dostrzega przenośny sens wysłuchanego tekstu,
- tworzy własne utwory inspirowane wysłuchanym tekstem,
- potrafi sporządzić notatkę w wybranej przez siebie formie na podstawie wysłuchanego tekstu.

Pisanie

- pisze różnorodne wypowiedzi, dostosowane do sytuacji komunikacyjnej, poprawne pod względem językowym, stylistycznym, ortograficznym oraz interpunkcyjnym,
- wprowadza do dialogu słowa narratora dystansującego się wobec wypowiedzi i działań bohaterów,
- pisze opowiadanie twórcze z elementami opisu sytuacji, list oficjalny, notatkę w formie ciągłej, mapy mentalnej, schematu,
- wyjaśnia treści przenośne i symboliczne oraz konteksty interpretacyjne w opisie dzieła plastycznego,
- w sposób pełny i przemyślany charakteryzuje postać literacką lub rzeczywistą, przedstawia wszystkie możliwe motywy jej działania, ocenia postępowanie w odniesieniu do wartości etycznych,
- poprawia własne błędy językowe i stylistyczne.

Nauka o języku

sprawnie stosuje wiedzę językową w zakresie:

- fonetyki (stosuje wiadomości dotyczące różnicy między zapisem a wymową głosek oraz funkcji głoski *i* w wyrazie),
- słownictwa i słowotwórstwa (korzysta z bogatego zasobu słownictwa,

stosując wyrazy bliskoznaczne; dba o poprawność stylistyczną tekstu; ilustruje wypowiedzi odpowiednio dobranymi związkami frazeologicznymi i przysłowiami; wyjaśnia znaczenie wyrazów na podstawie ich etymologii; wyjaśnia zmiany znaczenia wyrazów; bada funkcję neologizmów i archaizmów w tekście; analizuje budowę słowotwórczą wyrazu; porządkuje rodziny wyrazów),

- fleksji (poprawnie używa w wypowiedzeniach ustnych i pisemnych form odmiennych i nieodmiennych części mowy, analizuje ich funkcję w zdaniu; dokonuje rozbioru gramatycznego wypowiedzenia pojedynczego),
- składni (dokonuje analizy logicznej wypowiedzenia pojedynczego; rysuje wykresy logiczne zdań pojedynczych z różnymi typami orzeczeń i podmiotów, schematy wypowiedzeń złożonych współrzędnie i podrzędnie; rozpoznaje i konstruuje zdania bezpodmiotowe; dba o poprawność interpunkcyjną wypowiedzeń pojedynczych i złożonych).

Ocenę celującą

otrzymuje uczeń, który:

Mówienie

- buduje twórcze, bezbłędne pod względem językowym, dostosowane do sytuacji komunikacyjnej wypowiedzi, w których się swobodnie posługuje werbalnymi i niewerbalnymi środkami wyrazu,
- rozpoczyna i podtrzymuje dyskusję na tematy związane z lekturą; rzeczowo, z zachowaniem zasad kulturalnej rozmowy ocenia stanowiska dyskutantów i podaje propozycje rozwiązania problemów,
- swobodnie się posługuje różnymi formami opowiadania i opisu,
- w sposób pełny i logiczny charakteryzuje bohatera lektury,
- wygłaszając tekst z pamięci, dokonuje jego interpretacji głosowej.

Czytanie

- odczytuje sens utworów poetyckich, prozatorskich i innych dzieł kultury (również spoza listy lektur przewidzianej programem nauczania) na poziomie krytyczno-twórczym, uwzględniając ich strukturę i treści przenośne oraz symboliczne; odwołuje się do kontekstów kulturowych.

Słuchanie

- analizuje i wykorzystuje w nowych sytuacjach komunikacyjnych informacje wybrane z wysłuchanego tekstu,
- analizuje i interpretuje przenośny sens wysłuchanego tekstu artystycznego.

Pisanie

- ↳ swobodnie posługuje się wszystkimi przewidzianymi w programie formami wypowiedzi pisemnej, a ponadto tworzy własne teksty, ciekawe pod względem treści i stylu, bezbłędne językowo,
- ↳ formułuje wypowiedzi na temat przeczytanych lektur (także spoza listy lektur przewidzianej programem).

Nauka o języku

- ↳ świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści przewidzianych programem nauczania fonetyki, słownictwa i słowotwórstwa, fleksji oraz składni, przestrzega norm poprawnościowych w formułowanych wypowiedziach,
- ↳ samodzielnie poszerza wiedzę językową o treści spoza programu nauczania w klasie VI.

Sposoby sprawdzania i poprawy osiągnięć edukacyjnych uczniów

1. Postanowienia wstępne:

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych z języka polskiego jest zgodne z Zarządzeniem Ogólnym Oceniania Osiągnięć Edukacyjnych Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz postanowieniami statutu SP 36 dotyczącymi oceniania uczniów.

2. Oceniane formy aktywności:

- Odpowiedzi ustne
- Prace pisemne (testy, sprawdziany, kartkówki, dłuższe prace literackie)
- Ćwiczenia
- Aktywność
- Praca w zespole
- Zadania domowe pisemne i ustne.

3. Kryteria i sposoby oceniania:

I. Prace pisemne oceniane są w systemie punktowym, który jest zamieniany na ocenę wg następujących kryteriów:

0% - 30% pkt. – niedostateczny

31% - 50% pkt. – dopuszczający

51% - 74% pkt. – dostateczny

75% - 90% pkt. – dobry

91% - 100% pkt. – bardzo dobry.

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który napisze na ocenę bardzo dobrą oraz rozwiąże dodatkowe zadanie wykraczające poza program na danym etapie edukacyjnym.

Testy i sprawdziany obejmują większą partię materiału i są zapowiadane na tydzień przed ich terminem. Nieobecność na sprawdzianie nie zwalnia z obowiązku pisemnego wykazania się umiejętnościami z danej partii materiału w dodatkowym terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

II. Kartkówki są pisemną formą odpowiedzi ucznia, która nie jest zapowiadana.

III. Odpowiedzi ustne oceniane są pod kątem:

- Poprawności i zawartości merytorycznej
- Logiki
- Poprawności językowej.

Zakres materiału do odpowiedzi obejmuje cały dział programowy.

IV. Ocenę aktywności przeprowadza się systematycznie, wpisując „+” i „-”:

5 plusów – bardzo dobry

5 minusów – niedostateczny.

4. Sposoby poprawy osiągnięć edukacyjnych:

Sprawdziany i testy, z których uczeń otrzymał ocenę niedostateczną są poprawiane w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Oceny wyższe (poza bdb) mogą być poprawiane przez ucznia jeden raz w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

5. Postanowienia końcowe:

Uczeń ma prawo zgłosić dwa razy w semestrze nieprzygotowanie.

Ocena końcowa jest ustalana przez nauczyciela w oparciu o oceny cząstkowe. Ich waga jest zróżnicowana wg następującej hierarchii: sprawdziany i testy, odpowiedzi ustne, kartkówki, aktywność, zadania domowe, inne.

Nauczyciele dokonują bieżącej analizy zaleceń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wobec uczniów z dysfunkcjami i dostosowują do nich metody pracy. I tak:

U uczniów z dysgrafią rozwojową pomija się przy ocenie prac pisemnych nieczytelne pismo i wszelkie zaburzenia graficznego obrazu uczniowskiej pracy. U uczniów z dysleksją i dysortografią nie ocenia się przestawiania i gubienia liter, popełniania wszelkich błędów ortograficznych. Jednocześnie monitorowaniu poddane są próby, ćwiczenia i starania dziecka w tym względzie. Uczeń z wyżej wymienionymi dysfunkcjami ma obowiązek kształcenia umiejętności budowania dłuższych form wypowiedzi pisemnej. Prace literackie oceniane są pod kątem stopnia wyczerpania materiału słownikowego, zgodności z tematem, a także znajomości i swobodnego stosowania słownictwa, nawet jeśli zapisane jest niepoprawnie. Zgodnie z obowiązującymi standardami CKE uczniowska praca powinna wypełnić około 16 wersów kartki A4, czyli połowę miejsca przeznaczanego w arkuszu. W przeliczeniu na metraż kartki z zeszytu uczniowie obowiązani są pisać prace co najmniej w następującym wymiarze: kl. IV -1 strona, KL. V i VI – 2 strony.